

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social-och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande
Minister
Ingrid Zetterman

Föredragande
Specialsakkunnig
Cindi Portin

Justerat
Omedelbart

Nr 65

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen
med förslag till lagar om ändring av lagen om
utkomststöd, 64 § i lagen om behandling av
kunduppgifter inom social- och hälsovården och 10 § i
lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

ÅLR 2025/3394

73 S2

Beslut

Landskapsregeringen har 16.5.2025 mottagit en begäran om utlåtande från social- och hälsovårdsministeriet angående utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomststöd samt vissa lagar som har samband med den.

Landskapsregeringen beslöt lämna följande yttrande.

Propositionen erhöles på svenska och landskapsregeringen tackar för god information gällande publiceringen av propositionen och anser även att tiden för att lämna in ett utlåtande var tillräcklig. Däremot anser landskapsregeringen att de föreslagna lagändringarnas ikraftträdande är alltför snäv för att landskapsregeringen mot bakgrund av sedvanlig lagtingsbehandling ska hinna genomföra den analys och lagberedning som de föreslagna ändringarna kan kräva innan ändringarna i rikslagstiftningen träder i kraft. De föreslagna ändringarna i lagen om utkomststöd kan kräva avvikelser för att landskapslagens bestämmelser ska förbli korrekta. På Åland, till skillnad från i riket, är det fortsatt kommunerna som har ansvar för beviljandet av alla former av utkomststödet, inte Folkpensionsanstalten eller välfärdsområden, bl.a. detta kan kräva avvikelser i den åländska landskapslagen.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet har enligt 18 § 13 punkten självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) behörighet i fråga om socialvård, vilket omfattar lagen om utkomststöd. I en del

landskapslagar, som allmänt kallas för blankettlagar, har rikets lagar gjorts tillämpliga på Åland med vissa avvikelser. I många blankettlagar gäller ändringar av lagen i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Detta gäller för lagen om utkomststöd.

Konsekvenser

Landskapsregeringen konstaterar att när ändringar i rikets lagstiftning görs med en snäv tidtabell försvårar det landskapets möjlighet att göra nödvändiga anpassningar.

Dessutom försvårar detta landskapets möjlighet att tillämpa denna lagstiftning som så kallad blankettlagstiftning. Även små ändringar i rikets lagar kan ha betydelse för myndigheternas verksamhet på Åland vad gäller beslutsfattande, utbildning av personal samt information och rådgivning till landskapets invånare.

Landskapsregeringen finner att situationen med den korta tiden mellan begäran om utlåtande och föreslaget datum för ikraftträdande är ohållbar, och att denna situation kan komma att undergräva rättskyddet för invånarna i landskapet.

I propositionen föreslås ett nytt 2 mom. i 18 g § enligt vilket välfärdsområdet ska ha samma rätt som Folkpensionsanstalten att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter som är nödvändiga för att sköta utkomststödsuppgifterna. Det är ytterst viktigt att åländska sociala myndigheter får samma rätt till sekretessbelagda uppgifter som välfärdsområdena och Folkpensionsanstalten, men eftersom 18 g § inte tillämpas på Åland behöver motsvarande rätt till uppgifter skrivas in som en skild paragraf. Eftersom det på Åland är kommunalförbundet Kommunernas socialtjänst kf., KST, som har ansvaret för handläggningen av alla former av utkomststöd tillämpas inte heller 18 a § på Åland.
